

N Ä R P I Ö.

Nerpes Tändsticksfabrik.
n. 1886 - 1887

Etelä-Pohjanmaalla, Vaasanläänin rannikolla sijaitseva Närpiön kunta on ruotsinkielistä maa- ja metsätalousaluetta. Silti teollisuuttakin on kunnassa harjoitettu jo 1800-luvulla mm. lyhyeksi jääneen tulitikkuteollisuuden merkeissä.

Vuonna 1886 sai Porista kotoisin oleva Oskar Mauritz Rundman oikeuden perustaa tulitikkutehtaan nykyisen Närpiön kunnan alueella sijaitsevan Ylimarkun Granforssiin.

Tehdas käynnistettiin vuonna 1887. Työntekijöitä oli 21 joista alle viisitoistavuotiaita oli viisi henkilöä.

Tehdas toimi ainoastaan muutaman kuukauden ja valmisti toimintansa aikana ainoastaan 500 laatikollista, eli 500.000 rasiaa tulitikkuja joiden bruttoarvoksi ilmoitettiin 7.200 markkaa.

Tehtaan palkkakustannukset olivat 2.000 markkaa.

Tuotteet, 500 laatikollista tulitikkuja eivät olleet mitenkään hyvälaatuisia ja niitä kutsuttiinkin "Blundarstickor" eli vapaasti suomennettuna "sulje silmät-tikuiksi".

Tehtaan lyhyeksi jääneen toiminnan päätti lopullisesti tulipalo joka tuhosi tehtaan vuonna 1887. Tehdasta ei enään rakennettu uudestaan ja niin jäi Närpiössä tuotettujen tikkujen määrä em. 500.000 rasiaan.

Yksi 500.000:sta.

O U L U.

A.J. Granqvistin tehdas.
n. 1858 - 1865

Pohjois-Pohjanmaalla sijaitseva Oulun kaupunki on perustettu vuonna 1610. Satamansa ansiosta Oulusta kehittyi pian merkittävä kauppaja teollisuuskaupunki. Uudet teollisuudenalat löysivät nopeasti tiensä Ouluun ja jo 1840-luvun alussa kerrotaan Oulussa valmistetun tulitikkuja eräällä Oulujoessa sijaitsevala saarella noin 7,5 kilometrin päässä silloisesta Oulun kaupungista. Tehtaan ilmoitetaan toimineen vaatimattomissa tiloissa vanhassa pesutuvassa.

Ensimmäiset tilastotiedot Oulussa sijaitsevasta tulitikkutehtaasta löytyvät vasta vuodelta 1858. Tehtaan omistajana mainitaan Anders Johan Granqvist, ja tulitikkuja valmistui 5 työntekijän voimin 450 ruplan arvosta. Seuraavan vuoden tuotannon arvo oli 625 ruplaa ja vuonna 1862, kun tehtaalla työskenteli 7 hen-

Käällä.

Matti Tamminen

Suomalainen Tuli-tikki

ja sen valmistajat

1840. - 1985